

Uudet eurooppalaiset finanssivalvojat

Miksi? Mikä muuttuu?

- Miksi EU:n finanssivalvonnan järjestelmä uudistettiin?
 - EU:n uusi valvontajärjestelmä:
 - tavoitteet ja rakenne
 - uusien elimien asema, tehtävät ja valtuudet
 - toiminta käytännössä
 - Finanssivalvonnan rooli EU:n valvontajärjestelmässä
- Mikä muuttuu Suomen finanssiryötysten ja niiden asiakkaiden näkökulmasta?

Finanssikriisin seurauksena EU:n finanssivalvonnassa nähtiin tehostamistarvetta

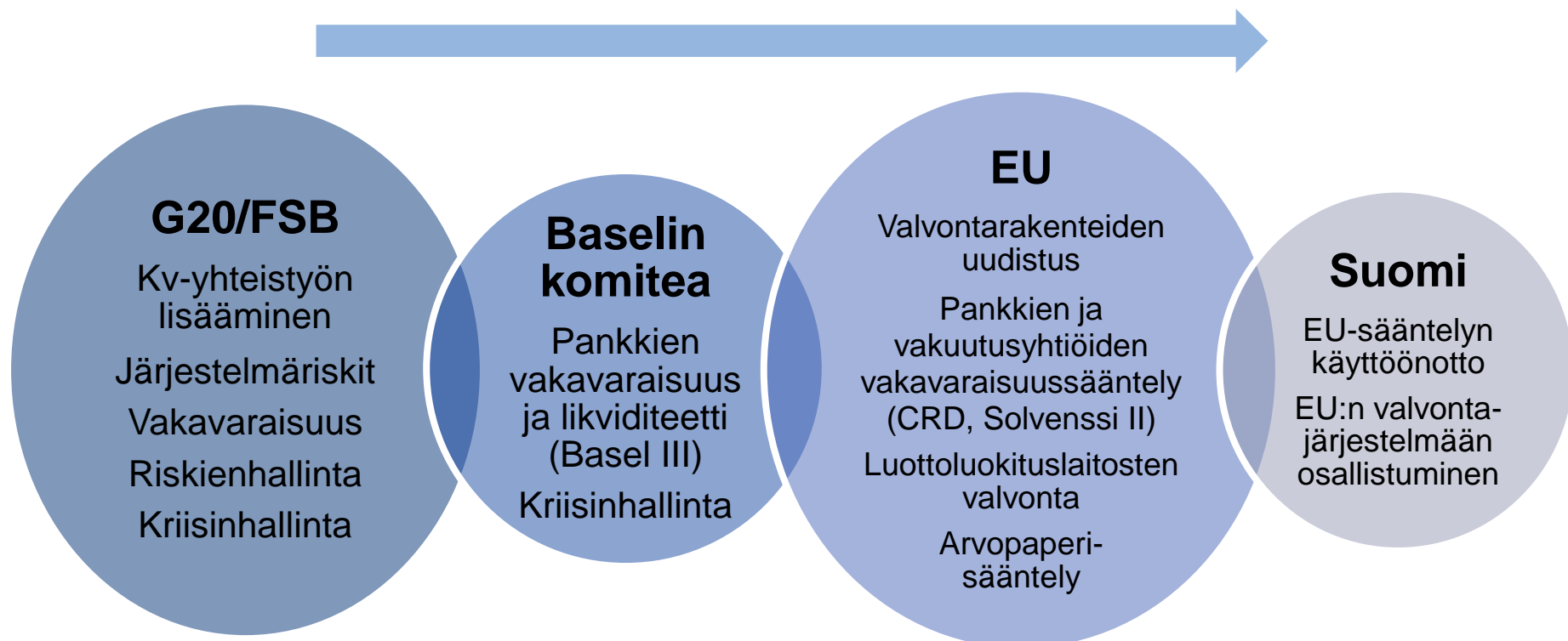

- Finanssijärjestelmän kokonaisriskien (ns. systeemiriskien) arviointi ja rajoittaminen heikkoa
 - Ei riittäviä keinoja puuttua finanssijärjestelmää uhkaavien riskien muodostumiseen (esim. subprime-kriisi, Islanti, Kreikka, Irlanti...)
 - Eri viranomaisten välinen yhteistyö puutteellista (ns. makro-mikro-yhteistyö)
- Suurten monikansallisten finanssikonsernien valvontayhteistyössä tehottomuutta
- Yhteistyö kriisitilanteiden hoitamisessa puutteellista
 - Kriisitilanteessa toimittiin ”itsekkäästi” kansallisista lähtökohdista
- Sääntelynormit ja valvontakäytännöt liian erilaisia eri maissa
- Finanssikriisin taustalla useita syitä, ei pelkästään valvonnan tehottomuuksia

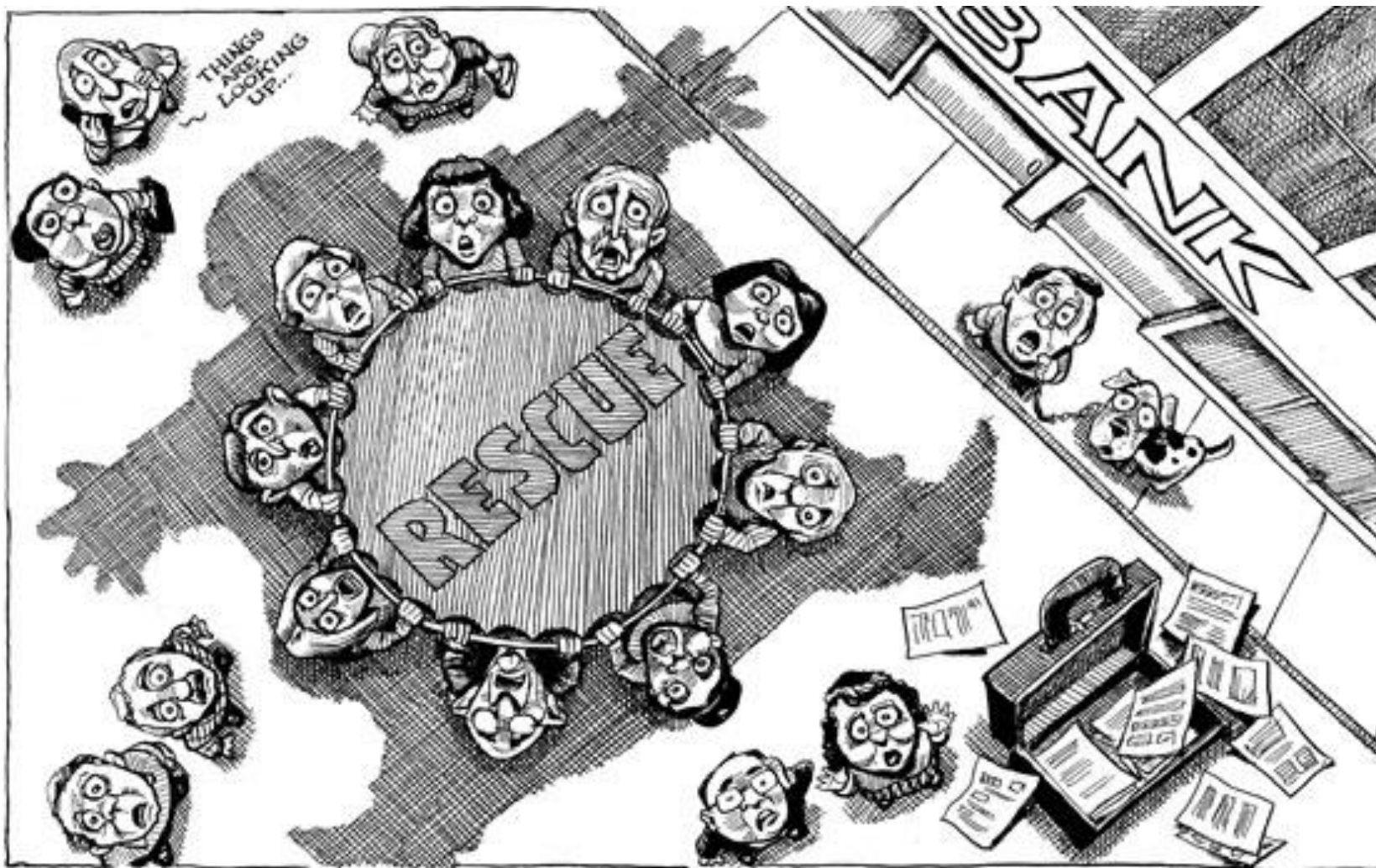

- Erittäin monimutkaiset tuotteet ja markkinoiden läpinäkymättömyys
→ Riskienhallinnassa merkittäviä puutteita
- Vakavaraisuuspääomat riittämättömiä tappioiden kattamiseen
- Likviditeettiriskeihin kohdistettiin liian vähän huomiota
- Pankkien ja muiden finanssialan yritysten väliset kytkökset aiheuttavat mahdollisen dominoefektin (Lehman-tapaus)
- Sääntelyn ulkopuolisten toimijoiden aiheuttamat riskit aliarvioitiin
- Vakavaraisuussäännöksillä talouden suhdanteita voimistava vaikutus

EU:n valvontajärjestelmän uudistaminen osa laajaa globaalia sääntelyn ja valvonnan uudistusta

Erityisen tärkeää systemisesti merkittävien monikansallisten konsernien tehokas valvonta ennakoita...

EU:n uusi finanssivalvontajärjestelmä

1. Finanssimarkkinoiden makrovakauden valvonnan tehostaminen
 - Mikro- ja makrovalvonnan tehokas ja toimiva koordinointi
2. EU:n finanssivalvojen yhteistyön tehostaminen ja tiivistäminen
 - Erityisesti systeemisesti merkittävien yli rajojen toimivien finanssikonsernien valvonta
 - Sektoreiden välisen valvontayhteistyön parantaminen
3. EU:n integraation tiivistäminen sääntelynormeja yhtenäistämällä
4. Valvontakäytänteiden voimallisempi yhtenäistäminen
 - Valvojakollegioiden toiminnan kehittäminen; pohjoismainen yhteistyö ollut hyvänä esimerkkinä
5. Asiakkaansuojakysymysten valvonnan parantaminen
6. Finanssisektorin kriisinhallintatoimien tehostaminen

Mitä tavoitteita ei vielä saavutettu?

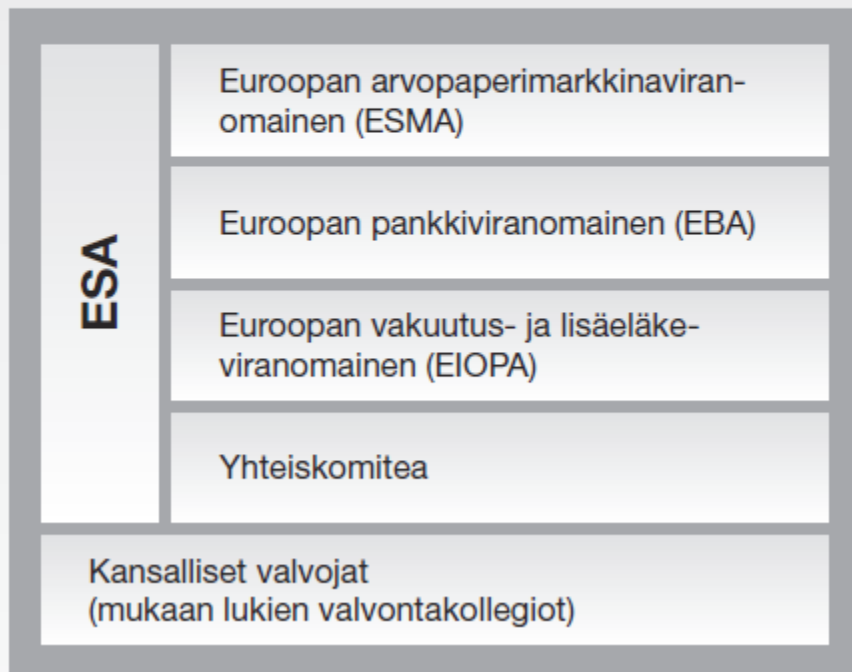
- Uusi järjestelmä ei muuta kotivaltiovalvontaan perustuvaa rajat ylittävien ryhmittymien valvontaa: Valvonnan vastuut säilyvät kokonaan kansallisella tasolla
- Uhkana liiallinen keskittyminen sääntelyn lisäämiseen valvonnan ja valvontayhteistyön kehittämisen kustannuksella
- Eri maissa toimivien EU-viranomaisten järjestelmä liiaksi eriytetty ja kallis

Uuden EU:n finanssivalvontajärjestelmän rakenne

Euroopan finanssivalvontajärjestelmä

Mikrotason vakauden valvonta

Makrotason vakauden valvonta

Makrovalvonta

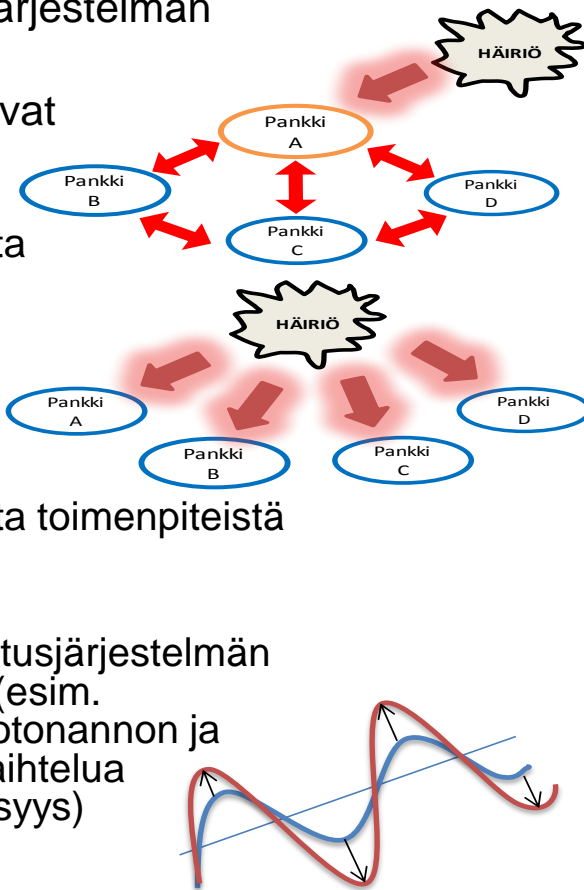
Kohteena koko rahoitusjärjestelmän vakaus ja sitä uhkaavat **systemiriskit**, jotka voivat

a) aiheutua rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista (tartuntavaikutukset)

tai altistumisesta samoille riskeille

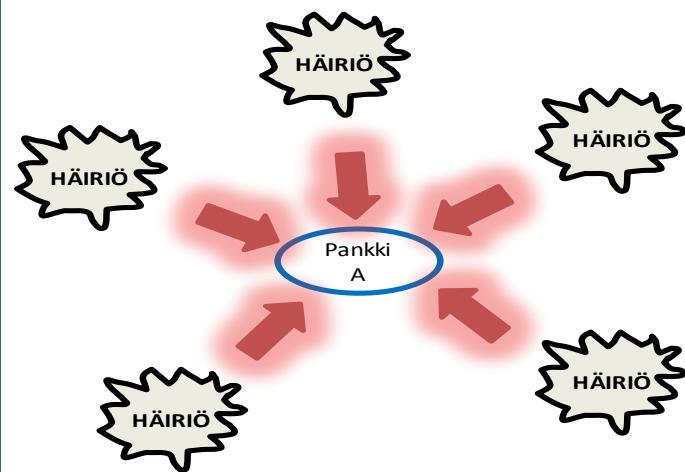
b) voimistua

- rahoituslaitosten omista toimenpiteistä (esim. omaisuuserien pakkomyyntikierre) tai
- reaalityalouden ja rahoitusjärjestelmän välisistä kytkennöistä (esim. varallisuushintojen, luotonannon ja riskinoton suhdannevaihtelua voimistava myötäsyklisyys)

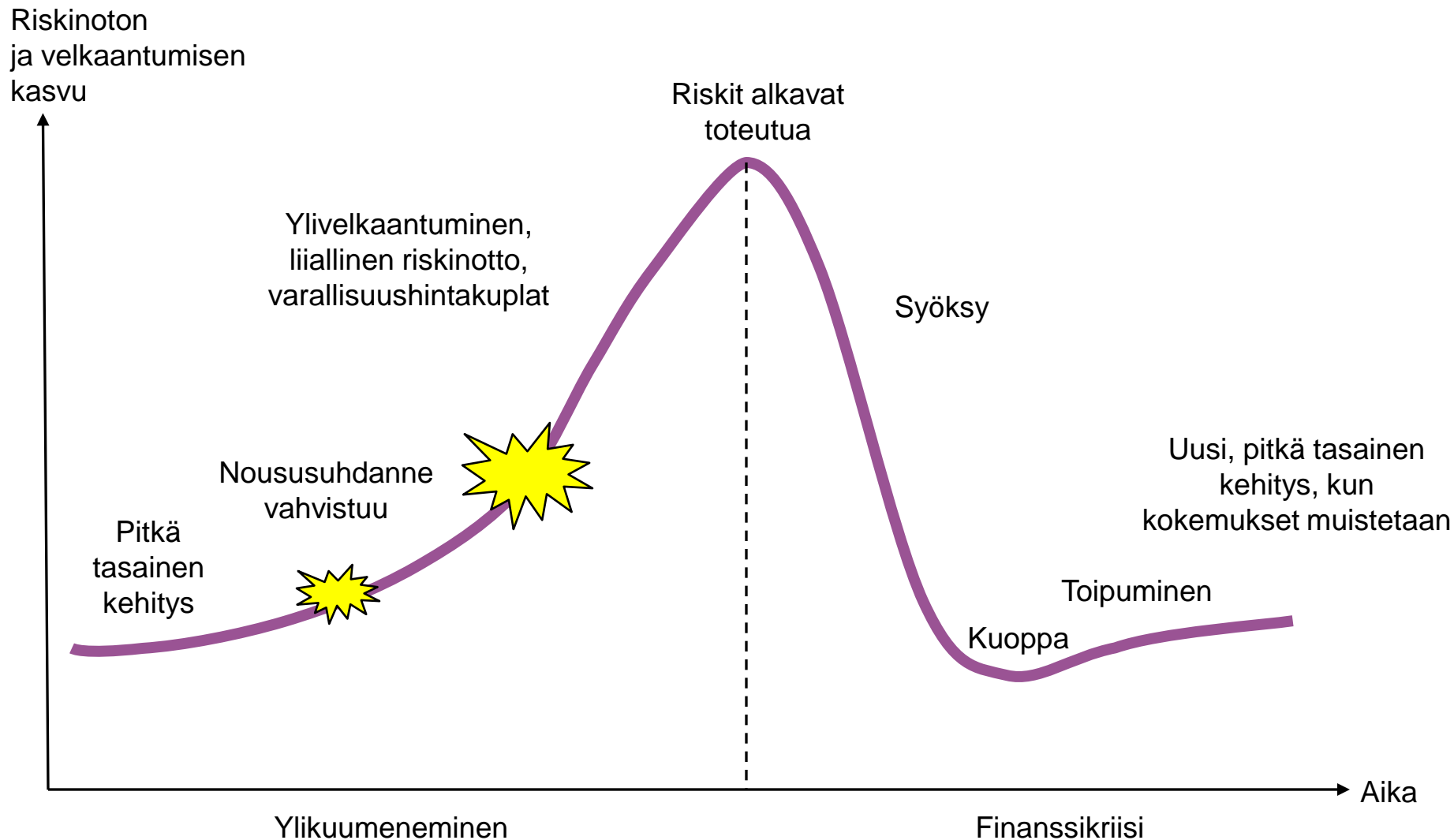

Mikrovalvonta

Kohteena yksittäisen rahoituslaitoksen vakavaraisuus ja riskit

Järjestelmäriskien kasvu

- Finanssijärjestelmän makrotason vakauden (systeemiriskien) valvonta
- Riskivaroitukset ja politiikkasuositukset
- ESRB:n ja Euroopan valvontaviranomaisten välillä tiivis yhteistyö
 - Esim. tietojen vaihto sekä yhteistyö systeemiriskien arvioinnissa
- **Systeemiriskien tunnistaminen ja rajoittaminen ennakolta tehostuvat**
- Suomesta osallistuvat Suomen Pankki (äänivalta, Erkki Liikanen) sekä Finanssivalvonta ylimmän johdon tasolla (Anneli Tuominen)

Euroopan valvontaviranomaiset (EBA, EIOPA, ESMA): Asema ja rahoitus

■ Asema

- Itsenäisiä EU-viranomaisia
- EU:n virastoja ”EU Agency”

■ Rahoitus

- Muodostuu kansallisten finanssivalvontaviranomaisten pakollisista maksuosuuksista ja EU:n talousarvioon otetusta avustuksesta
- EU-viranomaiset voivat periä lisäksi tietyin edellytyksin toimenpidemaksuja
- Kansallisten valvontaviranomaisten maksuosuudet kattavat 60 %; EU:n osuus 40 % talousarviosta
- Finanssivalvonnan osuus on vuonna 2011 noin 0,5 milj. euroa eli 2 % kansallisten finanssivalvontaviranomaisten maksuosuuksien kokonaismäärästä

- Yhdenmukaisen sääntelyn ja valvonnan edistäminen Euroopassa
 - Yhdenmukainen sääntely ja raportointi ("Single Rule Book" → tekniset standardit ja ohjeet)
 - Yhdenmukaiset valvontakäytännöt, valvojakollegiot
 - Yhdenmukainen säädösten soveltaminen
- Finanssimarkkinoiden riskien arviointi
 - Säännölliset riskiarviot ja stressitestit
- Kriisinhallinnan tehtävät – EU:n valvontaviranomainen voi:
 - kieltää tai rajoittaa tilapäisesti toimintoja, jotka uhkaavat finanssimarkkinoiden toimivuutta tai vakautta
 - vaatia kansallista valvojaa ryhtymään korjaustoimenpiteisiin kriisitilanteessa
 - kohdistaa päätöksiään (korjaustoimista) suoraan valvottaville
 - koordinoida kansallisten valvojen kriisitoimenpiteitä

Euroopan valvontaviranomaiset (EBA, EIOPA, ESMA): Tehtävät (2)

- Kuluttajan suojaan ja finanssituotteiden valvontaan liittyvät tehtävät:
 - Kaikille kolmelle on määritelty erityinen asiakkaansuojatehtävä ja ESMA:lle lisäksi sijoittajansuojatehtävä
 - Avoimuuden ja selkeyden edistäminen kuluttajille suunnattujen finanssipalvelujen ja -tuotteiden markkinoilla koko sisämarkkina-alueella
 - Viranomaiset voivat asettaa väliaikaisen kiellon tai rajoituksen sellaisille finanssialan tuotteille tai palveluille, jotka vaarantavat finanssimarkkinoiden toiminnan
- Valvojien välisten erimielisyyksien ratkaiseminen

- Sitovien teknisten standardien valmistelu
 - EU:n päätösprosessissa standardeja ei voida muuttaa, ainoastaan hyväksyä/hylätä
 - Ovat suoraan jäsenmaissa sovellettavia määräyksiä – myös esim. pienissä paikallispankeissa
- Ohjeiden ja suositusten antaminen
- Valtuudet tehdä suoraan kansallisia valvontaviranomaisia tai valvottavia koskevia päätöksiä tietyissä tilanteissa
 - Viimeisenä keinona, jos kyse on suoraan sovellettavan EU-lainsäädännön (asetukset) rikkomisesta
- Kerätä tietoa finanssilaitoksista
- Kehittää yhteisiä menetelmiä finanssituotteiden ominaispiirteiden arviointia varten (kuluttajansuojanäkökulma)

- Board of Supervisors – hallintoneuvosto – ylin päättävä elin:
 - Arvopaperimarkkinaviranomainen:
varsinainen jäsen Anneli Tuominen ja varajäsen Jarmo Parkkonen
 - Pankkivalvontaviranomainen:
varsinainen jäsen Jukka Vesala ja varajäsen Anneli Tuominen
 - Vakuutus- ja lisäeläkevalvontaviranomainen:
varsinainen jäsen Anneli Tuominen ja varajäsen Hely Salomaa
- Management Board – Johtokunta – valmisteleva ja hallinnoiva elin:
 - Pankkivalvontaviranomaisessa johtokunnan jäsenenä Jukka Vesala
- Chairperson – Pääjohtaja
- Executive Director – Toimitusjohtaja
- Sidosryhmien kuulemista varten ns. Stakeholder Group (jokaisella oma)
 - Vakuutusasioita käsittelevässä ryhmässä mukana Tapiolan Asmo Kalpala

EU:n pankkiviranomaisen (EBA) agendalla tällä hetkellä

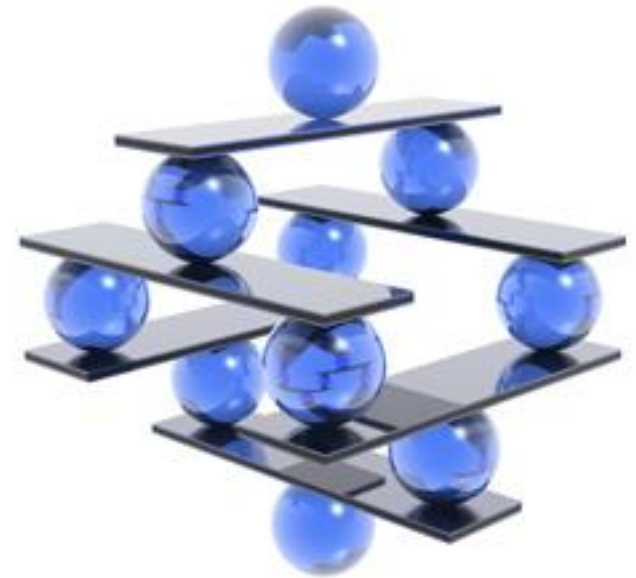

- EU:n laajuiset stressitestit
 - mahdollisten pankkien lisäpääomitustarpeiden selvittäminen
- EU:n pankkisektorin riskiarvio
 - mm. velkakriisin aiheuttamat ongelmat
- Yhteistyö muiden EU-valvojen ja järjestelmäriskikomitean kanssa
- Basel III -vakavaraisuus- ja likviditeettivaatimusten käyttöönotto EU:ssa
- Raportointijärjestelmien kehittäminen ja yhtenäistäminen
- Valvojakollegioiden työn edistäminen

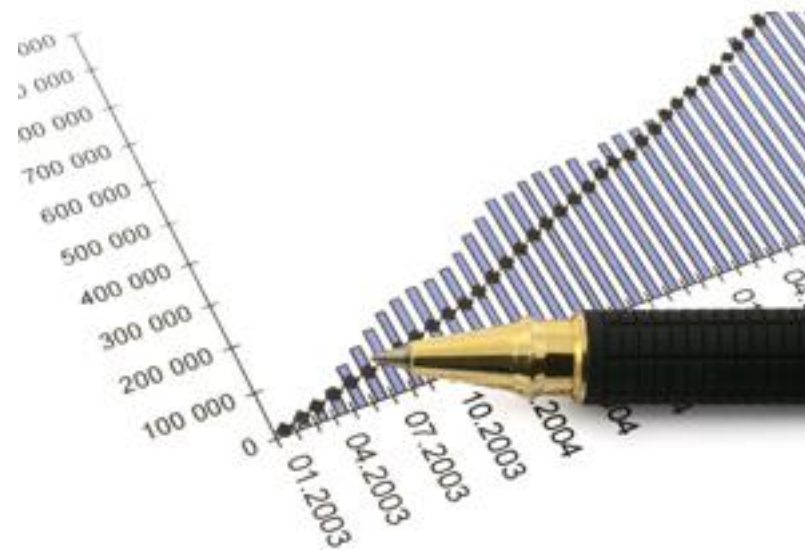
- Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuussäätelyn ja valvonnan uudistamisen viimeistely (Solvenssi II)
- Asiakkaansuojaan liittyvät asiat
- Innovatiivisten vakuutustuotteiden seuranta ja sääntely
 - Esimerkiksi takuujärjestelmät ja vakuutusedustajia koskeva sääntely
- Valvontayhteistyön ja valvojien välisen tiedonvaihdon kehittäminen
- Finanssijärjestelmän vakauteen liittyvät kysymykset
- Yhteistyö muiden EU-valvojien ja järjestelmäriskikomitean kanssa

EU:n arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) agendalla tällä hetkellä

- Vireillä lukuisia arvopaperimarkkinoiden sääntelyhankkeita:
 - ESMA:n prioriteeteissa korkeimmalla AIFM (Directive on Alternative Investment Fund Managers) ja EMIR (European Market Infrastructure Regulation)
 - Arvopaperimarkkinadirektiivien uudelleenarvioinnit käynnissä
 - ESMA antaa näihin liittyen 2-tason neuvoja komissiolle ja sitovia teknisiä standardeja
- Luottoluokittajien valvontavastuu siirtyy ESMA:lle heinäkuussa

Finanssivalvonnan rooli EU:n finanssivalvontajärjestelmässä

- Valvontavastuu säilyy pääosin kansallisella tasolla
 - Suomalaisten toimijoiden valvonta säilyy ennallaan
 - Finanssivalvonnan valvottavana yhteensä yli 1000 toimijaa
- Useassa maassa toimivien yritysten ja ryhmittymien valvonnassa yhteistyö tiivistyy edelleen
 - Pohjoismaiden kesken jo tähänkin asti tehty hyvää yhteistyötä ns. valvontakollegioissa
 - EU-valvoja voi tulla apuun jos kansalliset valvojat eivät pääse yhteisymmärrykseen tai eivät muutoin hoida tehtäviään
- Kriisinhallinnan menetelmiä ja valmistautumista kehitetään myös kansallisella tasolla
- Finanssivalvonta toimii EU-valvonnan ”edusmiehenä” kotimaassa: EU:n sääntelystä informoiminen ja opastaminen

Finanssivalvonnalla entistä suurempi rooli EU:n sitovan sääntelyn valmistelussa

- Vaikuttaminen EU-valvojissa sääntelyn ja valvontakäytänteiden sisältöön entistä tärkeämpää
 - EU-valvojat laativat toimijoita koskevaa sitovaa sääntelyä
 - Sitova sääntely koskee esimerkiksi pankkien pääomavaatimusten yksityiskohtia tai pankkien ja vakuutusyhtiöiden johdon palkintaa
 - Tässä työssä Finanssivalvonta ainoa Suomen edustaja
 - Toimimme jatkuvasti yhteistyössä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa
 - Tapaamme jo nyt finanssisektorin yhteistyö- ja edunvalvontajärjestöjä säännöllisesti ja uskomme tämän yhteistyön vain tiivistyvät
- Vastuumme kasvaa ja otamme sen vakavasti!

- ”Järkevä” sääntely
 - Sääntelyn ja valvonnan tiukennukset tarpeen, mutta oikeassa kohdassa!
 - Erityisesti pankkien ja vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus ja pankkien likviditeetti
 - Valvonnan tehostaminen ja yhtenäistäminen jopa tärkeämpää kuin sääntely
 - Riskienhallinnan toimivuuden tehokas valvonta
 - Uudet sijoitustuotteet ja -palvelut – asiakkaansuojan edistäminen
 - Arvopaperimarkkinoiden monikansallinen valvonta
 - Finanssijärjestelmän uhkien tunnistaminen ja ehkäiseminen
 - Valvontayhteistyön tiivistäminen: monikansallisten konsernien saumaton yhteisvalvonta kollegioissa ja tehokkaat kriisinhallinnan mekanismit
- Kuitenkin säilyttäen isäntävaltion valvojan vaikuttamismahdollisuudet!

Mitä tästä hyötyy asiakas?

- Harmonisoitu valvonta ja lainsäädäntö sekä vahva ja osaava valvonta
 - edistää osaltaan markkinoiden toimivuutta
 - luo tasapuoliset kilpailuolosuhteet
- Tämä lisää kilpailua ja koituu edelleen kuluttajien hyödyksi

Fiva työskentelee kotimaassa ja ulkomailla

Fiva työskentelee sen puolesta, että voit Suomessa asioida finanssialan palveluntarjoajien kanssa luottavaisin mielin

Kiitos!

